

SKRIV SÅ DU HÖRS!

En rapport om ett skrivprojekt i Västernorrland
HT 2003 – VT 2004

Västernorrlands län med sina båda landskap Ångermanland och Medelpad har haft en lång rad av stilistiskt säkra och samhällsmedvetna författare och journalister. Olof Högberg, Pelle Molin, Karl Östman, Ludvig Nordström, Lars Ahlin, Birger Norman och Mauritz Edström, alla verkade de i en tid då industrin gick på högvarv och framtidstron var i topp. De inspirerade många med sin stilistiska förmåga och sina skildringar från Mellannorrlands in- och kustland och de har fortfarande en stor och engagerad läsekrets runt om i landet. Fast numera lider Västernorrlands län av en osynlighetsstämpel och litterär anonymitet. En av förklaringarna är förstås de höga utflyttningssiffrorna och den utbredda glesbygden med arbetslöshet och dåligt självförtroende som följd. I en tid då det skrivna ordet verkligen skulle behövas för att lyfta fram och profilera Västernorrland som ett kulturlän och locka fler att vilja verka och bo i länet, lyser skribenterna med sin frånvaro. Trots att intresset att uttrycka sig i skrift och stå på poesiscener och läsa egna dikter (ex vis Poetry slam) ökar i Sverige och de många skrivkurserna har en allt större tillströmning med deltagare från alla åldrar och platser i landet. Många skriver nog utan tanke på publicering men de flesta vill nog gärna se sina alster i tryck. Och alla uppskattar att träffa likasinnade, få reaktioner på sina texter och utvecklas som skribenter.

Länsbiblioteket Västernorrland har numera ett landstingspolitiskt uppdrag att tillsammans med övriga basenheter på regional utveckling stärka den västernorrländska identiteten, ha hög tillgänglighet och sträva efter högsta möjliga kvalitet i sin verksamhet. I länsbibliotekets verksamhetsplan för 2002-2004 står det därför att "utveckla skrivandet i olika former, det muntliga berättandet och den språkliga kommunikationen genom olika arrangemang och aktiviteter".

Detta är bakgrunden till Länsbibliotekets Västernorrland projekt SKRIV SÅ DU HÖRS! som planerades och genomfördes HT 2003 –VT 2004.

Syftet med projektet har varit att tillsammans med länets kommunbibliotek, folkhögskolor, lokala medier och litterära föreningar ge länsbor och (i mån av plats) intresserade från övriga landet, chansen att delta i en serie veckoslutskurser och pröva att skriva kultur- och debattartiklar med norrländskt glesbygdsperspektiv. Tanken var att bli ett skriftligt komplement till Landstingets Västernorrland övriga konstnärliga uttrycksformer – dans, musik, film, teater, slöjd, konst – och ge de kultur- och samhällsintresserade kunskap och mod att våga skriva och diskutera all den konstnärliga verksamhet som finns i länet, berätta om villkoren och utvecklingen för den och åter ge Västernorrland en plats på den litterära kulturkartan.

Målet för projektet, att synliggöra Västernorrlands kulturliv genom att få fler att skriva mer om kultur- och samhällsfrågor med ett norrländskt glesbygdsperspektiv, har redan börjat ge resultat. Några av kursdeltagarna har publicerat sig med längre debatt- och kulturartiklar och andra har fått in kortare även skönlitterära texter i både lokal- och rikspressen. Bibliotekssverige har också hört av sig och visat intresse för skrivprojektet. Tankar och önskemål om en fortsättning och kanske en skraddarsydd skrivkurs för enbart biblioteksanställda från hela landet och/eller en gemensam kurs för personal från Västernorrlands arkiv, bibliotek, museum har dykt upp.

Redan nu finns det en mailinglista utlagd på Kulturnät Sverige dit så klart alla kursdeltagarna har anmält sig men även skrivintresserade från andra delar av landet är välkomna att delta. Skrivprojektet har uppmärksammats i förutom lokalpressen dvs Tidningen Ångermanland, Sundsvalls Tidning, Dagbladet, Örnsköldsviks Allehanda och Radio Västernorrland även i tidskrifterna Provins och Ordfront samt på kommun- och hemsidorna till biblioteken i länet.

Projektet startade under HT 2003 med att Länsbiblioteket Västernorrland kontrakterade en kursledare och bildade en arbetsgrupp med representanter från kommunbibliotek, media och ett litterärt sällskap. Där bestämdes projektets namn - SKRIV SÅ DU HÖRS! - och att annonser om skrivkursen skulle publiceras i lokalpress och i tidskrifterna Provins och Ordfront. En logotype eller bild för projektet beställdes av härnösandsillustratören Carina Kågström. Den fanns sedan med på alla affischer, vykort, inbjudningar, hemsidor och som omslag till deltagarnas textantologi.

Programmet under VT 2004 har innehållit två veckoslut med skrivkurs, från kl 9 till 17 både lördag och söndag. En kurs var på Sambiblioteket i Härnösand 24-25 jan och en på Kulturmagasinet i Sundsvall 27-28 mars. Under båda veckosluten var det sopplunch på

lördagen med inbjuden gästlärare som hade en föreläsning för allmänheten och ett seminarium för enbart kursdeltagarna. Förutom övningskrivningar och textdiskussioner deltog även lokaltidningarna, Radio Västernorrland och tidskriften Provins med sina kulturredaktörer som informerade och diskuterade sina respektive verksamheter.

Avgiften för att delta i en veckoslutskurs var 500:-/gång vilket inkluderade för- och eftermiddagsfika och sopplunch båda dagarna.

Projektet avslutades med en internatvecka (må - fre) på Hola folkhögskola 14-18 juni. Där deltog förutom kursledaren, två gästskribenter, en lokaltidningsredaktör och en svensklärare från skolan.

Internatveckan på Hola kostade varje deltagare 2 000:- . Avgiften inkluderade förutom kurskostnad även kost och logi.

En text från varje deltagare ingår i den antologi som trycktes upp i samband med Holakursen och mailinglistan på Kulturnät Sverige startades. Båda har rubriken SKRIV SÅ DU HÖRS!.

Första träffen 24-25 jan 2004 på Sambiblioteket i Härnösand:

Journalisten och läraren på FOJO (fortbildning för journalister/ www.fo.hik.se) Pär Nord, Sundsvall, anställdes som kursledare. Kulturjournalisten Gunilla Kindstrand, Hälsingland, bjöds in som gästföreläsare till lördagens sopplunch. Hon pratade under rubriken *Vilka blir vi när turisterna kommer – ett äventyr i kulturarvet?* Efteråt höll hon i skrivövningarna med gruppen och avslutade med ett seminarium.

Kulturredaktörerna Regine Nordström från tidskriften Provins och Lars Landström från Tidningen Ångermanland hade ett gemensamt seminarium där de diskuterade skrivandet ur ett norrländskt glesbygdsperspektiv och informerade om ekonomiska och praktiska villkor för att bli publicerad i deras resp. organ.

Länsbiblioteket Västernorrland höll i arrangemanget och deltog i skrivkursen. Sexton skrivare deltog i Härnösand.

(*Läs vidare i Karin Westerlunds bif artikel!*)

Andra träffen 27-28 mars 2004 på Kulturmagasinet i Sundsvall:

Pär Nord var kursledare. Författaren och kulturjournalisten Joar Tiberg, Hälsingland/ Stockholm, var inbjuden som gästföreläsare. Hans föreläsning under sopplunchen handlade om *Ingenting händer under hela tiden – bara man ser efter*. Liksom Gunilla Kindstrand hade även Joar Tiberg skrivövningar med gruppen och ett avslutande seminarium med textgenomgång. På söndagen var även kulturjournalisten Myran Månsson från Radio Västernorrland med. Hon diskuterade villkoren och möjligheterna för medverkan i radions kulturprogram. Länsbiblioteket Västernorrland deltog och höll liksom föregående veckoslutskurs i det praktiska arrangemanget. Fjorton skrivare deltog i Sundsvall.

(*Läs vidare i Roland Tigers bif art!*)

Tredje träffen 14-18 juni 2004 på Hola folkhögskola:

Pär Nord var som tidigare kursledare. Till sin hjälp hade han kulturskribenten (med film och teater som specialitet) Ingegerd Waarenperä (DN), Gunilla Kindstrand, Curt Bladh från kulturredaktionen på Sundsvalls Tidning och Ove Rackner, svenskläraren och webbmastern för den nätbaserade skrivcirkeln på Hola. Dessutom föreläste Jan Stattin på en kvällsutflykt till Häxberget om de vådliga häxbränningarna i Ångermanland i slutet av 1600-talet. Jan Stattin är pensionerad lärare från Hola, som forskat och skrivit om Tidens tro som drabbade människorna. Tidens tro heter även det skådespel som en amatörgrupp på skolan spelat under sommaren. Under en repetition deltog skrivarkursen och under ledning av Ingegerd Waarenperä analyserades efteråt de recensioner av skådespelet som kursdeltagarna skrivit.

Första kvällen på kursen anordnades pub och då fick alla deltagarna stå för underhållningen, berättandet och sången. Kursen avslutades med en överdådig middag i Medeltidscentrets långhus med uppläsning av egna texter och en efterföljande konstruktiv kritik. De genomgånga texterna samlades sedan i en antologi som trycktes på natten och diskuterades nästa morgon. De egna bidragen i antologin avslutade veckan. Tretton deltog i skrivarkursen på HOLA.

(Läs vidare Isabella Josefssons bif. art!)

En utvärdering av skrivprojektet SKRIV SÅ DU HÖRS! har skett efter varje omgång. Deltagarna har dels hört av sig med kommentarer och frågor före och efter varje kurstillfälle dels gjort en skriftlig utvärdering med en gradering på en skala från 1 till 5 (högst betyg) av följande punkter:

- A. Inbjudan/information (information, marknadsföring, kontakt med deltagarna.
- B. Program (upplägg och innehåll)
- C. Utförande (teknik, lokal, föreläsare)
- D. Samlat omdöme om arrangemanget. Dessutom har de haft möjlighet att utveckla sina synpunkter med egna ord både skriftligt och muntligt.

Om veckoslutskursen i Härnösand

En deltagare, utbildad journalist med många års erfarenhet, tog upp en diskussion om hur kursen spottade ut kulturskribenter till en redan tuff och mättad marknad, att detta var en sorts illojal konkurrens. Hon ville att Frilansarnas fackförbund skulle informeras och att en speciell inbjudan skulle gå ut till dem. Flera av de övriga deltagarna satte sig emot detta och menade att kursen redan i inbjudan gjort klart att det var en skrivkurs för att "det behövs fler röster i den norrländska kultur- och samhällsdebatten" och att "den vänder sig till alla som vill utveckla sitt skrivande i kultur- och samhällsfrågor med ett uttalat glesbygdsperspektiv". De hoppades att kursen skulle förbli öppen för alla som ännu inte etablerat sig som skribenter men hade en het önskan om att få försöka.

- A. Informationen om kursen kändes för en del något oklar. De hade fått reda på kursen på omvägar och missat annonseringen i lokaltidningarna. Kontakten med alla som anmält sig fick däremot ett bra betyg – 4/5.
- B. Programmet med upplägg och innehåll fick högsta betyg -5. Det ansågs vara en bra mix av föreläsningar, diskussioner och skrivövningar.
- C. Föreläsarna och kursledare fick högsta poäng -5- medan däremot tekniken med datorrummet där skrivaren hakade upp sig ibland och lokalen utan fönster fick nöja sig med en 3/4.
- D. Samlat omdömet om arrangemanget blev 5.

Om veckoslutskursen i Sundsvall

Flera av de anmälda hoppade av utan att meddela sig eller var sjuka ena dagen och kom den andra. Det gjorde det svårt att beräkna mat och material. Anmälan var bindande men det borde kanske ha framgått tydligare. De som var med i Härnösand betonade i sin utvärdering extra mycket hur bra gruppen kändes, att alla hade varit så välvilligt inställda till varandras texter osv.

- A. Informationen fick denna gång övervägande en femma. Alla ville i god tid veta hur det blir med skrivveckan på HOLA, när sista anmälningsdag är osv.
- B. Även programmet får betyget 4/5.
- C. Lokalen och tekniken får övervägande tummen ner. Det var jobbigt att sitta i en fönsterlös, dragig lokal med dålig akustik och datorernas tangentbord och skrivare som var urusla, hakade upp sig och fick alla att känna stor stress. Kursledaren, föreläsarna och arrangören fick däremot var sin femma.
- D. Samlat omdöme en femma med en dragning åt fyran.

Om skivrarveckan på Høla

Även här var det två som anmält sig, aldrig kom och inte heller hörde av sig. Några var nya och kom från andra delar av landet – Vimmerby, Hudiksvall och Umeå. Det var bra med en hel vecka må – fre och bra tid på året , alldeles innan midsommar och semestrarna.

- A. Programmet borde ha skickats ut tidigare för att ge deltagarna chans att i god tid kunna ta ledigt. Kontakten med arrangörerna fick å andra sidan bra betyg .
- B. Bra blandning mellan egna övningar och föreläsningar. Extra roligt att Gunilla Kindstrand var med både gången i Härnösand och nu var med och avslutade skrivkursen. Hon påstod t o m att hon kunde se hur deltagarna hade utvecklats. Bra inledning med berättarafton där var och en blev vald och fick välja vem som skulle fortsätta berättandet.
- C. Teknik, lokal och föreläsare fick högsta betyg. Enda smolket var att en föreläsare pratade väldigt lågt och borde ha fått en mikrofon.
- D. Samlat omdöme en femma. Alla tycker sig har fått ut mycket av kursen, känner sig stimulerade att fortsätta skriva och även försöka publicera sig i lokal och rikspress.

Sista kvällen med skrivgänget utanför långhuset på Hølas Medeltidscentrum.

Översta raden fr vä: Pär Nord, Christina Engström, Karin Danielsson, Ann-Beate Jonsson, Anne-Sofie Sundholm, Karin Henriksson och Gunilla Kindstrand.

Mellanraden fr vä: Roland Tiger, Isabella Josefsson, Helmie Bergström, Karina Sjögren och Anna-Maria Nilsson.

Nedersta raden fr vä: Ewy Finnersten, Lars Fersters och Karin Westerlund.

SKRIV SÅ DU HÖRS! I

Karin Westerlund

Det är i mellanrummen som den viktiga informationen finns. Det där som sägs i mungipan eller skrivs i en bisats och gör att man upptäcker en extra dimension i texten, avslöjar Pär Nord, som är journalist och kursledare i det skrivprojekt som Länsbiblioteket Västernorrland startade härom veckoslutet på Sambiblioteket i Härnösand. Tanken är att få fler att våga skriva mer om kultur- och samhällsfrågor i vårt län, gärna med ett norrländskt glesbygdsperspektiv.

Stämningen var god bland de arton skrivsugna deltagarna och diskussionerna livliga med de inbjudna gästerna Gunilla Kindstrand, välkänd programledare i TVs Röda Rummet, Regine Nordström från tidskriften Provins och Tidningen Ångermanlands kulturredaktör Lars Landström.

Tveka aldrig då du väl har kommit igång med skrivandet, manar oss de professionella. Tveksam kan man känna sig innan men aldrig mitt i arbetet! Var modig när du väl har kommit igång! Efteråt är det dags att fundera ett varv till, kanske be någon du litar på läsa vad du skrivit, men var inte rädd och kom ihåg att alla längtar efter vassa röster i debatten!

Gunilla Kindstrand brukar alltid be sin dotter, som går i högstadiet, att läsa igenom krönikor hon skrivit för de hälsingska dagstidningarna. Har de diskuterat igenom innehållet står hon bättre rustad vid eventuella påhopp från skolkamrater och grannar. Annars är det svårt att sticka ut ur bygemenskapen om man bor på landet. Speciellt i glesbygd där alla är beroende av varandra. Riktigt pressat var det den gången då Gunilla undersökte vilka personer som satt med i de olika projekt som fått EU-bidrag i Hälsingland under de senaste åren och vilka som satt med och beviljade dem. Hennes efterforskning visade att det var i stort sätt samma personer. Det skrev hon i en krönika och samma dag stod massmedia på hennes gårdsplan och ville veta mer. Efter det avslöjandet var det många i landet som hörde av sig. De hade upptäckt liknande oegentligheter i sina hemkommuner och ville ha henne till språkrör eller som ett slags ständig EU-jour. Det avböjde hon.

Gunilla Kindstrand var även inbjuden som föredragshållare till Café Kulturas sopplunch på lördagen. Till en härligt rykande och ovanligt smakrik linssoppa med hembakat grovt rågbröd la hon ut texten under rubriken "Vilka blir vi när turisterna kommer – ett äventyr i kulturarvet?". Speciellt hälsingegårdarna, som likt Höga kusten numera är kulturarv, fick sin släng av slev. Med ett stilla silat ljus genom stärkta linnegardiner och blanknötta golvtilljor har de blivit heminredningsmagasinens allra senaste favoriter. Geografisk imageologi kallas det när man lägger till och drar ifrån och får föreställningen om något att bli större och märkvärdigare än verkligheten. Eftersom kulturarv inte får ändras eller moderniseras allt för mycket kvarstår hälsingegårdarnas baksidor- kvistiga träplankor, golvdrag och fukt som ger mögelfläckar på linnetygen. Sådant syns inte på de softade bilderna. Gunilla som lever familjeliv på en sådan gård har erfarenhet och utvecklad stark allergi mot alla former av kulturkonsumism. Hon efterlyser fördjupning, tid och större medvetenhet hos de bofasta då turisterna kommer.

När man läser Kerstin Ekman, Mikael Niemi, Torgny Lindgren och P O Enquist, alla med norrländska landskap i sina böcker, upptäcker man att de aldrig sneglar efter godkännande från huvudstadens litterära etablissemang och trots eller tack vare det får de genomslag i de mesta skilda delar av världen med sina berättelser från norrländsk glesbygd. Regine Nordström hittar många sk norrländska markörer i texter som skickas in till tidskriften Provins. Skribenterna bilar "upp genom milsvida skogar" och sitter gärna "här uppe" och skriver. Varför utgår man ofta från ett tänkt centrum i storstan och behandlar hela Norrland som en provins, något i utkanten som det inte är någon idé att sätta ortnamn på en gång? Lars Landström för sin del saknar politiker som går i svaromål och tar initiativ till debatt med tidningsläsarna. Han gillar skribenter som tar avstamp i den egna platsen på jorden och sedan vidgar texten till att gälla något för alla människor.

Söndag kväll har den värsta prestationsångesten släppt och krönikor, vassa ingresser om angelägna ämnen och en och annan text inspirerad av Gunilla Kindstrands betraktelse över hälsingegårdarna och kulturkonsumismen har diskuterats. Det ger mersmak det där att våga skriva och även analysera egna och andras texter. Deltagarlistan till nästa skrivomgång på Kulturmagasinet i Sundsvall i slutet av

mars håller redan på att fyllas. Till den är kulturjournalisten och författaren Joar Tiberg inbjuden som gästlärare. Han ska även prata under sopplunchen och utveckla sina tankegångar från senaste boken *Ingenting händer till Ingenting händer hela tiden* – bara man ser efter! Efter Sundsvall blir det en hel junivecka med skrivövningar på Hola folkhögskola.

Skribenten knattrar glatt vidare på Carina Kågströms illustration, himlen lyser gul, granen är grön och högtalarna vrålar högrött: Skriv så du hörs!

Skriv så du hörs II

Roland Tiger

Länsbibliotekets skrivprojekt har dragit vidare till Sundsvall. Lördag och söndag 26-27 mars hade ett femtontal skrivare valt skrivövningar i Kulturmagasinet's hörsal i stället för att njuta av de första riktigt varma vårdagarna.

Journalisten Pär Nord är handledare och ansvarig för skrivandet.

Länsbiblioteket Västernorrland ansvarar för planering och genomförandet av arrangemanget som denna gång gjordes i samverkan med Sundsvalls stadsbibliotek. Som gäster och inspiratörer var Joar Tiberg, författare och journalist och Myran Månsson, Sveriges Radio Västernorrland inbjudna. Joar deltog större delen av lördagen och berättade dessutom om sitt skrivande vid den offentliga sopplunchen. Myran informerade och diskuterade med deltagarna under söndagspasset.

Valet av Joar som resursperson och föreläsare ligger helt i linje med ambitionerna för skrivprojektet. Vi vill fokusera på glesbygdsperspektivet i skrivandet, att göra periferin mindre i perifer, att synliggöra det osynliga.

Joar skriver ett slags reportageessäiska texter som ger dem en särskild kvalitet. Som poet för han gärna in ett element av språklig djärvhet som det poetiska språket står för. I sin senaste bok *"Ingenting händer"* har han valt att beskriva det osynliga Sverige långt ifrån IT-hysteri och börskurssvängningar, ett Sverige som fortfarande vilar på de centrala naturresurserna trä, vatten och malm.

I den nya boken har Joar lämnat den renodlade intervjutekniken som den föregående

reportageboken "Om " delvis byggde på. I den boken ville han på Glesbygdsvverkets uppdrag spegla ett litet norrlandssamhälle som har att ta ställning till att bli ort för slutförvaring av kärnbränsle. Joar speglar gärna sådana stora samhällsprojekt som tenderar att dra fram över människor, ibland med förödande konsekvenser. Joar sätter lyssnandet främst. Den grundläggande frågeställningen man som skribent har med sig måste underställas lyssnandet. Intervjuer har en tendens att överkliggöra människor. De lyfts ur sitt sammanhang och sin koppling till landskapet som är väldigt viktigt för Joar. Skrivandet i sig är för Joar ett sätt att besvärja känslan av överklighet och att finna frihet inom språkets och formens begränsningar. Man måste ta sig tid att känna av landskapet, följa med och riskera sig själv i mötet med med andra. Som skribent måste man ta en en personlig risk och inte låtsas vara en objektivt registrerande maskin. Ibland får hans inställning till skrivandet ett mytiskt drag. Skrivaren blir skriven av något eller någon. Landskapet bär på berättelserna. Samtidigt är man som skribent beroende av sina beställare och man anpassar sig medvetet eller omedvetet till denna situation. Joar delade också med sig av en del handfasta råd i skrivandet. En text måste ha en motor som driver texten framåt och det gäller att hitta den motorn. All text har en struktur ett ramverk. Texten måste fungera även om ramverket rivs. Prova att stryka de två första och de två sista meningarna i texten och se vad som händer. Ofta blir texten intressantare. Joar brukar också i kortare texter undvika att ange ortnamn. Det är som om vissa texter inte orkar bära tyngden av Ortsangivelser. Var inte rädd för att använda poetisk grepp. de gör ofta texten djärvare. Och man behöver inte börja från början, man kan starta från vilken punkt som helst. Myran Månsson informerade om vilka möjligheter Radio Västernorrland har att ge röst åt det skrivna ordet. Myran ansvarar för kulturfrågorna på radion och arbetar med Sveriges Radio Västernorrlands hemsida där man kan få in texter bl a under rubriken "Debattsidan". "Radio FM" är en litterär radioscen där man som skrivare kan presentera litterära texter, krönikor, dikter m m. Tre minuter är gränsen för inslagen. Det kan också vara värt att följa rubriken "Kultursidan" på samma hemsida. Tredje omgången i Skriv så du hörs förläggs till Håla Folkhögskola 14.-18 juni 2004. Under veckan medverkar förutom Pär Nord, bl a Åsa Beckman och DN-kritikern Ingegärd Waaranperä.

SKRIVARVECKAN PÅ HÅLA

Isabella Josefsson

Och den sista dagens morgon inleddes med att Pär Nord läste kapitlet "Cash Crop" ur Lifsens rot. Radion hade just meddelat att Sara Lidman avlidit kvällen innan.

Regnspiran skrek så högt och underligt över Häxberget torsdagen den 17 juni då Jan Stattin berättade för oss om bålen där på berget i mötet mellan tre socknar.

Det var nog Sara.

– Jag tyckte jag hörde en gransångare också, sa Karin H. i bilen tillbaka ner genom det midsommarfagra Prästmon – syrennyanser, hundkex, näva – på väg till den egentliga finalen för våra mödor, (efter festmiddag i Styresholms medeltidscentrum), då Gunilla Kindstrand med klokskap och intuition och värme kommenterade våra stora texter, dom vi arbetat på hela veckan och nu läste upp för varandra. Uppgiften hade gått ut på att vi på ett personligt sätt med ordet som vapen skulle spegla ett samhällsfenomen; det skulle bli en text tänkt att

publiceras i till exempel TÅ, DN eller ST. Roland T. kom för att samla in våra artiklar, föra dom i kurirbil till Sambiblioteket i Härnösand och där redigera och trycka dom; det gjorde han och det tog hela natten precis som på en tidning.

”Periferi och centrum”, skriv en kolumn för DN på 1800 tecken; ska mailas senast klockan 16.30 på onsdag till Gunilla K. Helsingegarden.se.

En representant för publiceringsmakten, Curt Bladh på Sundsvalls Tidning, gästade oss på onsdagen. Han såg på oss kursförsamlade – elva kvinnor och en man – och konstaterade att det är kvinnorna som bär upp kulturen. Han berättade kring några egna kulturartiklar, vi undrade om publicering och teknikaliteter, men den fråga vi alla hade velat ställa blev hängande i luften. Varför skriver CB nästan bara om män och manliga uttrycksformer? Varför är det så sällan kvinnor får komma till tals på hans kultursida? Redaktören ställdes aldrig mot väggen.

Skriv en recension av Tidens tro drabbar människan. Ett spel om ondska. Högst 2000 tecken. Lämnas in senast klockan 10, tisdag. På eftermiddagen kom teaterrecensenten på DN, Ingegerd Waarenperä, till gruppen och pratade om MAGKÄNSLA, om vikten av att skriva om det man själv berörs av, och på ett sätt så att det också angår läsaren. Vi hade tittat på en repetition av sommarens Styresholmsspel om trolldomsprocesserna i Torsåker kvällen innan och Ingegerd kommenterade vart och ett av våra skrivförsök.

Anpassning till målgrupp – rätt språk. Gråtoner. Tänk på ”eftersmaken”. Var vaksam på slutorden i en artikel. Kunde du varit kortare? Allvarsord från Pär blandas med underhållning och lek: Björn A. från Hola agerade vant bartender under tisdagskvällens improviserade Berättarstuga. Aldrig ska vi glömma Ewys stå-upp-redogörelse för en Inneboendes vedermödor – speciellt i Sundsvall.

Frihet inom stränga gränser. Disciplin. Varje morgon poetisk hjärngympa – Ann-Beate skriver en fullriggad sonett på tio minuter – som kompletteras då vi är riktigt stillsuttna med lejongympa ledd av Karin W.

Jag har med Ingegerd W:s ord svingat mig från gren till gren då jag försökt fånga impressioner från ”Skriv så du hörs!” denna den allra bästa av skrivkurser, en kurs där just Sara Lidmans inställning till skrivandet, språket och skrivandets mening varit en ledstjärna. Saras röst har slocknat, men hon lever.

* * *

Och det blev den sista dagens kväll och jag fick tillbaka min resväska – den som jag trodde försvann för gott som utbytesbagage till Tanzania redan första dagen – levererad ända till hemmadörren. Den hade bara varit i Jönköping.

Vill du veta mer om projektet – om ekonomin, fortsättningen och hur du får tag på alla bra föreläsare så hör av dig till:

Karin Westerlund
Länsbiblioteket Västernorrland
Box 1045
871 29 Härnösand
tfn 0611-86553
fax 0611-86550
karin.westerlund@bib.mh.se

och/eller
Roland Tiger
Länsbiblioteket Västernorrland
Box 1045
871 29 Härnösand
tfn 0611-86551
fax 0611-86550
roland.tiger@bib.mh.se

och läs på vår hemsida:
www.lansbib.bib.mh.se